Naturvärdesinventering (NVI) av planområde 9:87 och 5:14 m fl, Rimforsa

Inför framtagning av detaljplan

- Underlag inför framtagande av detaljplan

Rapportversion oktober 2025
Författare: Anders Tingvall, ekolog, Plan- och byggenheten, Kinda kommun

Utredande utförd av:
Anders Tingvall, Fältinventeringen, rapportsammanställning.

Fotografier i denna rapport:
Anders Tingvall

Omslagsfoto: Bilder från det aktuella inventeringsområdet. Foto: Anders Tingvall

Innehållsförteckning

Sammanfattning
1 Inledning
2 Läge
2.1 Avgränsning av utredningsområdet
3 Metodik - NVI
3.1 Internetsökning
3.2 Litteratursökning
3.3 Fjärranalys
3.4 Fältinventering
3.5 Naturvärdesbedömning
4 Artskyddsförordningsanalys
5 Undersökningsförhållanden
6 Naturen och naturvärden i den aktuella trakten
6.1 Skyddad natur
6.2 Nyckelbiotoper och naturvärdeslokaler
6.3 Flora och fauna
6.4 Potentiella naturvärdesobjekt
7 Resultat och naturvärdesbedömning
7.1 Vegetation och flora
7.2 Fauna
7.3 Naturvårdsarter
7.4 Värdeelement
7.5 Invasiva arter
8 Kommentar rörande påverkan på omgivande markområden
9 Översiktlig indelning av naturtyper
10 Områden med element som kan behöva hänsyn

Bilaga 1: Fotografier över utredningsområdet samt karta

Sammanfattning

I samband med beslut att ta fram en ny detaljplan för ett mindre område i Rimforsa där för bland annat ett nytt LSS-boende, beslutades att det initialt ska göras en översiktlig naturvärdesinventering som underlag i den tidiga delen av processen. Planområdet innefattar kommunal mark.

Fältbesök har utförts av Anders Tingvall, under juli och september 2025.

Området består åkermark som är i bruk i den södra delen. Dessa åkermarker har de senaste åren använts som vall och har varit utarrenderade. Västra delen av undersökningsområdet innehåller en tät lövskog där aspar dominerar med inslag av medelålders ekar, björk och klibbal samt en bitvis mycket tät undervegetation av hassel med inslag av olvon och skogstry. Nordöstra delen utgörs av gräsområden intill en rink som beläggs med is när vädret tillåter.

Denna inventering visar att det inte förekommer några höga naturvärden men ett antal olika saker är lämpliga att ta hänsyn till. De hänsynsytor som är utpekade är några aspar som är hålträd även om de inte är väldigt gamla, det dike som leder söderut mellan två åkerskiften, Förekomst av blåsippa i nordvästra delen vilket dock anses som väldigt vanligt förekommande i angränsande områden.

Det som också behöver viss hänsyn är förekomsten av invasiva arter. Dels parkslide i diket längs med Västra vägen och dels kanadensiskt gullris intill rinken.

Karta 1: Planområdet enligt förslag på områdesgräns

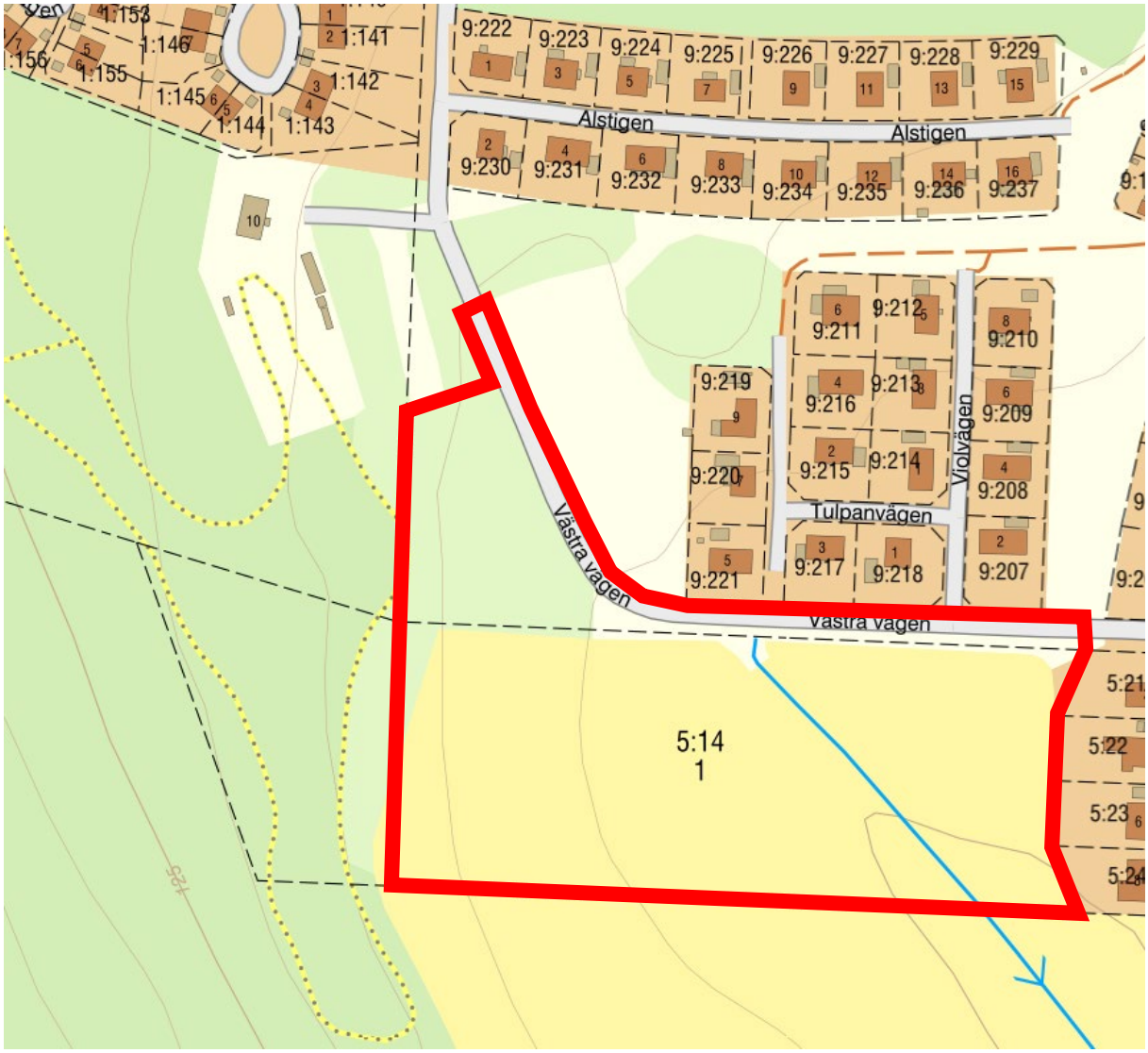

1 Inledning

För att kartlägga om och var det förekommer naturvärden att ta hänsyn till beslutades att kommunens ekolog skulle utföra en naturinventering av området och främst redovisa höga naturvärden, lämpliga rekreationsområden och geologiska värden. Även ytor med olika fuktighetsförhållanden som kan innebära dålig bärighet eller känslig mark med ytliga markvattenflöden.

Naturvärdesinventeringen följer Svensk Standard för Naturvärdesinventering (Anon. 2014a med bilaga Anon. 2014b). Inventeringen har detaljgraden *fält detalj* och är inriktad på att ta fram alla detaljer som skulle kunna påverka det fortsatta detaljplanearbetet.

Syftet med inventeringen är att få en överblick över området som helhet samt notera alla äldre och gamla träd, geologiska strukturer, hydrologiskt intressanta områden, utvecklingsbara rekreationsområden samt om det förekommer särskilt intressanta artförekomster.

Även förekomst av invasiva främmande arter har granskats.

Denna detaljnivå innebär att alla delar av området har besökts till fots för att även kunna identifiera väldigt små biotoper eller artförekomster.

Fältbesök i området gjordes i huvudsak i juli och september 2025.

2 Läge

Det aktuella utredningsområdet ligger i västra delen av Rimforsa samhälle.

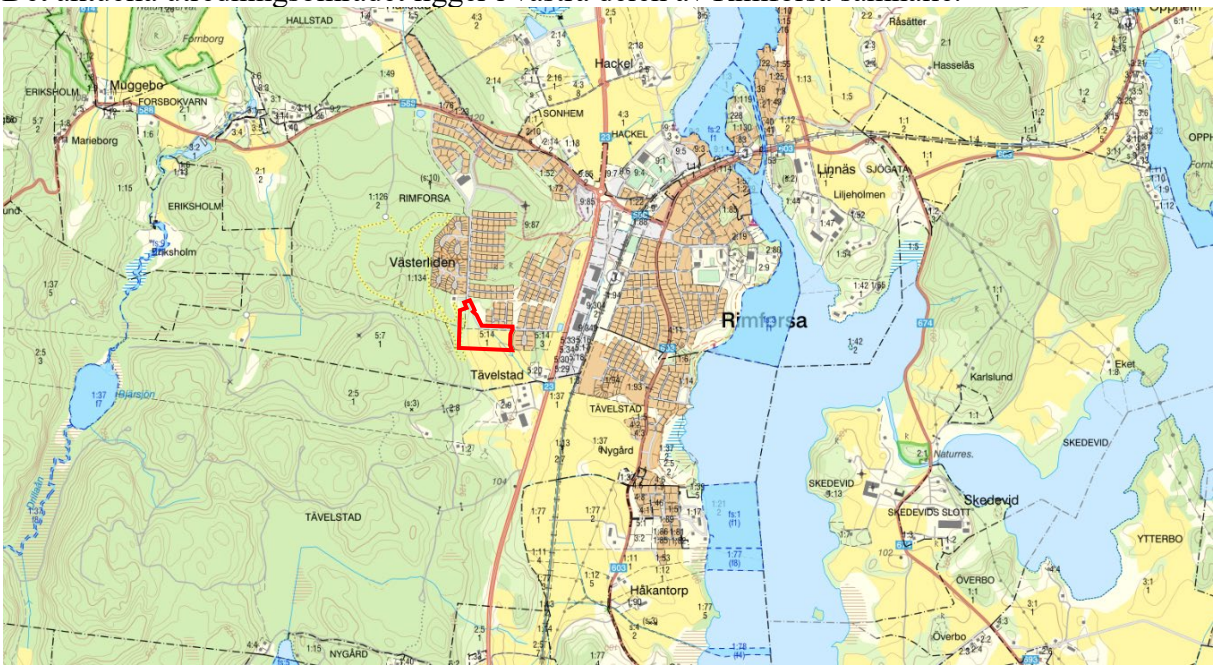

2.1 Avgränsning av utredningsområdet

Det aktuella utredningsområdet är markerat med blå streckad linje. Utredningsområdet är tilltaget så att även markområden i gränsen ska undersökas så att inte några känsliga områden kan skadas som ligger utanför planområdet. Detaljplaneområdet är markerat med en röd linje.

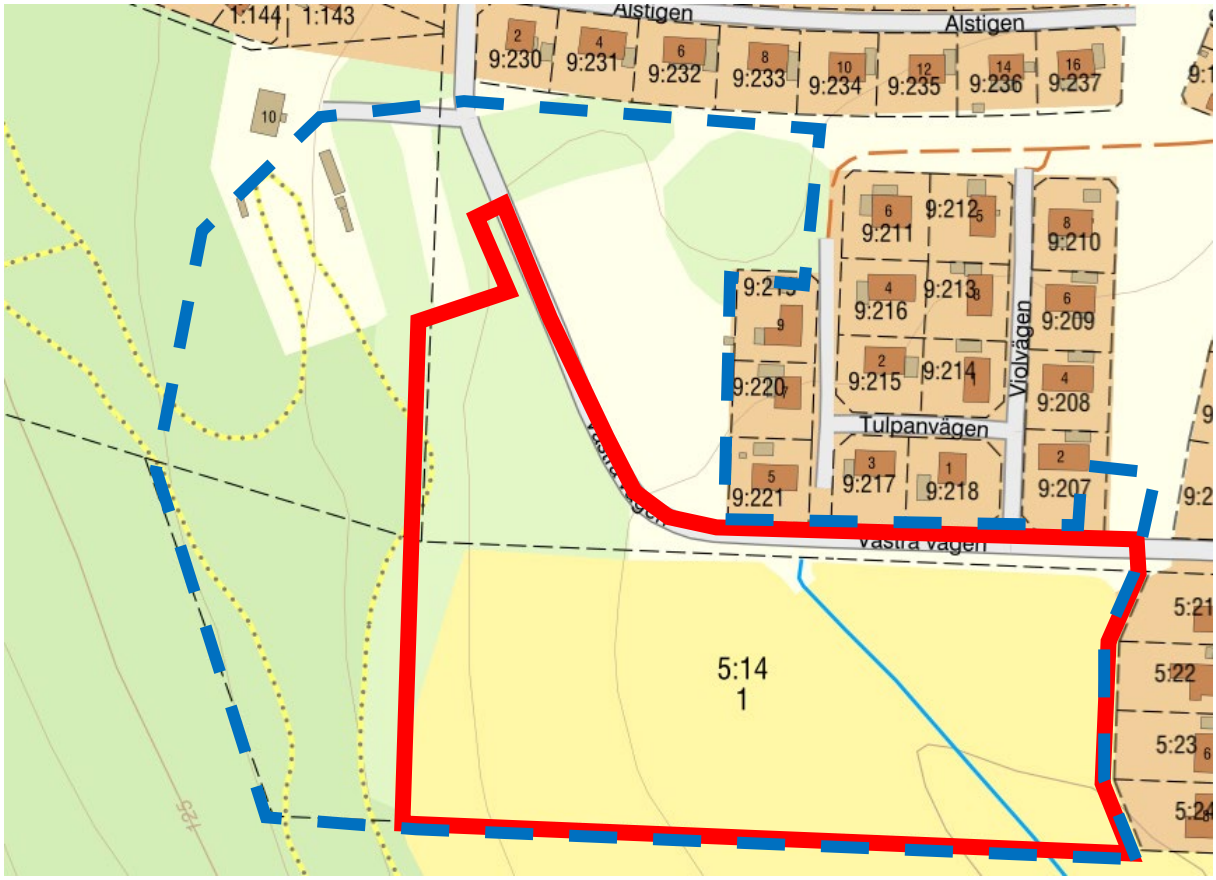

3 Metodik - NVI

För att kunna beskriva och naturvärdesbedöma områdets natur genomfördes dels en informationssökning, dels en fältinventering. Metodiken följer SIS-standard för naturvärdesinventering (Anon. 2014a med bilaga Anon. 2014b). I standardens kapitel 4.4 framgår att en naturvärdesinventering kan ha olika detaljeringsgrader. Den nu aktuella studien är *fält detalj* med tilläggen generellt biotopskydd, detaljerad redovisning av artförekomst och värdeelement. Minsta obligatoriska karteringsenhet för inventeringen, framgår av figur 1 nedan.

Detaljeringsgrad	**Minsta obligatoriska karteringsenhet**
Översikt	En yta av 1 ha eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 100 m eller mer och en bredd av 2 m eller mer.
Medel	En yta av 0,1 ha eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.
Detalj	En yta av 10 m^2 eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av 10 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.

Figur 1. *En naturvärdesinventering enligt Svensk Standard kan ha olika detaljeringsgrad som innebär att den minsta obligatoriska karteringsenheten varierar. I det här fallet är detaljeringsgraden Detalj.*

I standarden framgår följande om metodiken för naturvärdesinventering. Den ska inledas med förarbete som består i att tidigare dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet studeras. Detta ska göras tillsammans med studier av kartor, flygbilder och andra relevanta underlag. Följande punkter ingår här:

- Sökningar på Internet; tidigare kända natur- och kulturvärden
- Litteratursökning
- Fjärranalys

Syftet med de tre stegen är att inhämta kunskapsunderlag om naturen i området inklusive eventuella tidigare inventeringar och artfynd. En viktig del i förarbetet brukar vara att identifiera potentiella naturvärdesobjekt.

Efter förarbetet följer två steg:

- Fältinventering
- Rapportsammanställning

Vid fältinventeringen besöks hela området och eventuella naturvärdesområden som framkommit i förarbetet detaljstuderas extra noga. Hela området beskrivs översiktligt vad gäller träd-, busk-, fält- och bottenskikt oavsett värdering för att tydliggöra vilken typ av miljöer som förekommer i det aktuella utredningsområdet.

3.1 Internetsökning

Uppgifter om området och dess natur eftersöktes på Internet. En sökning genomfördes på alla tillgängliga kartor som visar kända naturvärden såsom *Länsstyrelsens GIS-portal* för en mer översiktlig sammanfattning av kända värden samt *Artportalen* efter artfynd. Skogsstyrelsens hemsida *Skogens Pärlor* besöktes för att få uppgifter om de nyckelbiotoper och naturvärdeslokaler som finns i området samt skogsbrukslämningar som inte alltid finns registrerade i fornsök. Riksantikvarieämbetets hemsida *Fornsök* nyttjades för att få information om eventuella kulturmiljölämningar. Denna inventering värderar inte kultlämningar men vetskap om vissa typer av lämningar kan indikera att marken använts på ett visst sätt eller att det också kan förekomma arter knutna till en viss markanvändning.

3.2 Litteratursökning

Genom internetsökningarna ovan har även litteratur om områdets natur eftersökts.

3.3 Fjärranalys

Både färska ortofoton (Lantmäteriet 2021) och satellitbilder (Skogsstyrelsen 2021) över området har studerats. Även historiska kartor, ekonomiska kartorna från 1940-talet och 1980-talet samt ortofoton från 1960 och 1975 har studerats i förarbetet för att se på den historiska markanvändningen samt om det förekommer inägomark eller annat som kan vara av vikt för fältinventeringen.

3.4 Fältinventering

Fältinventering genomfördes av Anders Tingvall, juli och september 2025. Representativa fotografier togs på olika naturtyper i området.

Tekniska hjälpmedel

Som hjälpmedel vid fältinventeringen har kartfunktioner med detaljerad GPS använts för att så noga som möjligt kunna fastställa exakt position.

Naturvårdsarter

Som framgår ovan är studien inte en artinventering men för att påträffade naturvärdesobjekt ska kunna beskrivas och klassas eftersöks så kallade naturvårdsarter. I den aktuella studien redovisas huvudsakligen växtarter inklusive kryptogamer, som på olika sätt har uppmärksammats av naturvårdsskäl: arter som finns med i EU:s så kallade habitatdirektivs listor (Rådets direktiv 92/43/EEG) (t ex Cederberg & Löfroth 2000), arter upptagna på Naturvårdsverkets lista över rödlistade arter (Westling 2015, Eiler 2020), signalarter som nyttjas vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare 2000) och fridlysta arter. Läget för eventuella naturvårdsarter bestäms med hjälp av GPS.

Flora och fauna

När det gäller övriga delar har en översiktlig inventering utförts för att på ett grovt sätt beskriva hela området med avseende på de dominerande arterna samt eventuella avvikande strukturer och element. De fåglar och insekter samt särskilt intressanta växter som indikerar speciell mark eller andra förhållanden har noterats för alla områden.

3.5 Naturvärdesbedömning

De delar som bedöms ha tillräckligt höga naturvärden har därefter naturvärdesbedömts. Bedömningen följer den svenska standarden för naturvärdesinventering och naturvärdesbedömning (Anon 2014.). En fyrgradig skala används för indelningen av naturvårdsintressanta områden, se figur 2. Den fjärde klassen är ett tillägg som också ingår i denna naturvärdesinventering.

Naturvärdesklass	Förtydligande	Ungefärlig klass i nationella inventeringar
Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1	Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.	-
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2	Varje enskilt område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.	Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, lövskogsinventeringens klass 1 och 2, ängs- och betesmarksinventeringens *aktiva objekt*, ängs- och hagmarksinventeringen klass 1-3, ädellövskogsinventeringen klass 1 och 2, skyddsvärda träd enligt åtgärdsprogrammet, våtmarksinventeringen klass 1 och 2, rikkärrsinventeringen klass 1-3, limniska nyckelbiotoper, skogsbrukets klass *urvatten*, värdekärnor i naturreservat samt fullgoda Natur 2000-naturtyper. Detta förutsatt att de inte uppfyller naturvärdesklass 1.
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3	Varje enskilt område behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald regionalt, nationellt eller globalt, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen bibehålls eller blir större, samt att den ekologiska kvalitén bibehålls eller förbättras.	Ängs- och betesmarksinventeringen klass *restaurerbar ängs- och betesmark*, Skogsstyrelsens *objekt med naturvärden*, lövskogsinventeringens klass 3, ädellövskogsinventeringen klass 3, våtmarksinventeringen klass 3 och 4 samt skogsbrukets klass *naturvatten.*
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4	Varje enskilt område behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald regionalt, nationellt eller globalt, men det bedöms vara av betydelse att den totala arealen bibehålls eller blir större, samt att den ekologiska kvalitén bibehålls eller förbättras.	Motsvarar inte någon klass i de större nationella inventeringarna. Motsvarar ungefär generellt biotopskydd som inte uppfyller kriterier för högre naturvärdesklass.

Figur 2*. Fyra naturvärdesklasser används i den svenska standarden för naturvärdesinventering där klass 4 är ett tillägg som också ingår i denna inventering.*

4. Artskyddsförordningsanalys

Vid fältbesöket har framkommit att det förekommer vissa punkter i utredningsområdet där det förekommer ytor som behöver viss hänsyn eller som kan behöva mer detaljerad undersökning:

- Äldre dike mellan åkermarker som skulle kunna hysa grod- och kräldjur. Diket har i nuvarande skick tappat sin funktion som vattenförande dike och är till synes utfylld och kraftigt igenväxt. Sannolikt samlas ytvatten från åkern tidvis eftersom diket ändå är lågpunkten men ingen avrinning lär ske som effekt av dike.
- Lövbestånd med högvuxna aspar som delvis utgör hålträd med hassel och blåsippa
- Äldre ädellövträd på kulle norr om föreslaget planområde

5 Undersökningsförhållanden

Området besöktes under juli och september 2025. Vid dessa tillfällen bedöms att de flesta organismer är identifierbara. Vädret vid båda tillfällena var goda med uppehållsväder och besöket i juli med cirka 25 plusgrader och i september cirka 16 grader. Några fotografier är tagna vid annat tillfälle när det var sämre väder.

6 Naturen och kända naturvärden i den aktuella trakten

Den aktuella trakten med omgivande marker domineras av barrskog åt väster och stora ytor domineras av tall i olika ålder. Kantområdena mot åkermarken innehåller förhållandevis

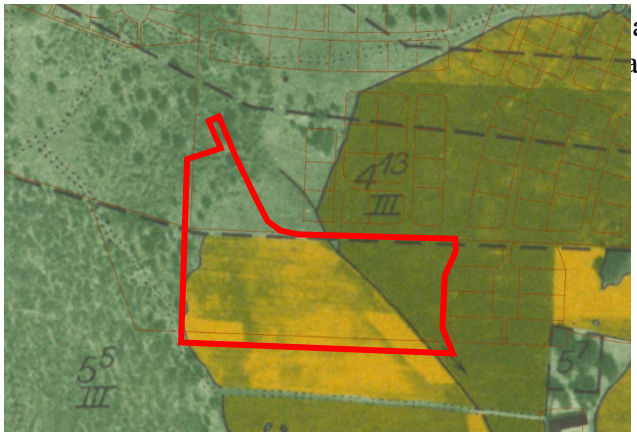

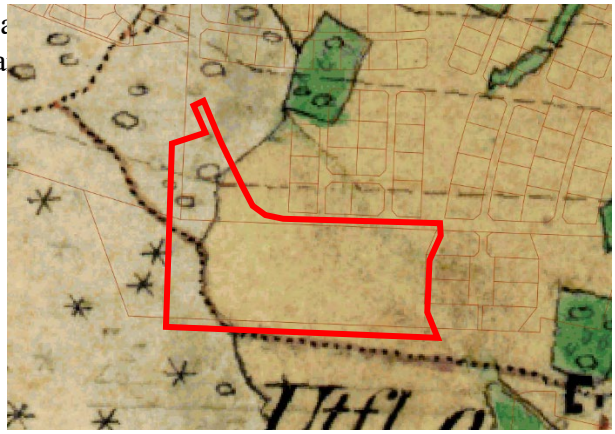

Äldre kartmaterial visar på att stora delar av området varit åkermark och endast mindre del i nordväst har haft annan markanvändning och haft skogsmark som kartbeteckning. Överst till vänster äldre ekonomiska kartan från 1940-talet, överst till höger häradsekonomiska kartan från sent 1800-tal och nere till höger ortofoto från 1960.

Inom utredningsområdet förekommer inte några utpekade naturvärden men i de tätortsnära skötselplanerna som är upprättade finns det lövdominerade skogsområdet i västra delen av planområdet markerat som NS (naturvård skötsel) och skötseln ska vara naturvårdshuggning för att skapa ett estetiskt inbjudande område med allt högre grad av gamla träd. Inga skogsområden nära tätorterna är klassade som produktionsskog i Kinda kommuns skogsbruksplaner utan naturvård, kultur- och rekreationsvärden är det som prioriteras.

6.1 Skyddad natur

När det gäller skyddad natur i trakten finns inga områden inom eller i närområdet med områdesskydd (Naturvårdsverket 2021 och Skogsstyrelsen 2021).

6.2 Nyckelbiotoper och naturvärdeslokaler

När det gäller områden med höga naturvärden som identifierats av Skogsstyrelsen eller av bolag, så kallade nyckelbiotoper eller objekt med naturvärden, finns inga sådana inom eller i anknytning till planområde och inte heller i närområdet som skulle kunna påverkas av planerad exploatering som kan bli aktuellt i och med fastställd detaljplan.

6.3 Flora och fauna

Den sökning som genomförts på Artportalen visar att det noterats igelkott i tomterna öster om planområdet. Dessutom en rad svampar som dock verkar finnas över ett större område där även den västra lövskogen i planområdet ingår. Många av dessa svampar är knutna till ved, både död ved och levande ved och främst lövved. Även markväxande svampar har noterats men inte några rödlistade arter.

6.4 Potentiella naturvärdesobjekt

Inventeringen har en hög detaljeringsgrad, ”*Detalj”*. I och med att detta är en översiktlig inventering som mest ska ses som en skanning av området för att identifiera naturmark som på något sätt behöver hanteras i ett tidigt skede av arbetet med detaljplanering. Det har inte utförts en generell artinventering utan rent allmänt har arter som kan indikera särskilda förhållanden eller utgör signalarter eller anses vara hänsynskrävande på något sätt.

6.5 Kommunal skogsbruksplan

Kinda kommun har en certifierad skogsbruksplan där all tätortsnära skogsmark inte har målklass produktionsskog utan där är alla andra mål högre prioriterade. I huvudsak är västra delen av planområdet bestånd nummer 22 och betecknas med NS (naturvård skötsel) och är där markerad utifrån att det ska skötas med återkommande naturvårdshuggning. En mindre del, bestånd 17, öster om rinken är också NS och där förekommer en del äldre ekar men de bedöms stå utanför det planerade exploateringsområdet.

7 Resultat, allmän beskrivning och naturvärdesbedömning

7.1 Vegetation och flora

Till största delen omfattas området av brukad åker och det finns en del kantzoner med högre vegetation som mestadels står i dikena. Där dominerar älgört tillsammans med högre gräs och det bedöms inte förekomma några särskilt känsliga arter i dessa partier. I lövbeståndet är floran varierande beroende på skogens slutenhet samt fuktighetsgrad. Vissa partier domineras av älgört och andra partier med kirskål och högre gräs medan andra har en lägre och mer gles flora med vitsippa och blåsippa samt lundgröe. Bitvis förekommer också brännässla främst som en effekt där röjning och gallring utförts och gett en extra näringstillförsel. I angränsning till rinken i norra delen är det högvuxen vegetation med bland annat kanadensiskt gullris. I diken intill kaprifolvägen förekommer spridda plantor med parkslide.

7.2 Fauna

Inom området noterades främst ett antal fågelarter där de flesta satt och sjöng en bit väster om planområdet. Lövsångare, talgoxe, bofink, ärtsångare, nötväcka är några av de arter som vistades i området under besöket i juli. Vid det senare besöket noterades även ormvråk och stjärtmes i eller i anknytning till området. Tidigare har även nötkråka noterats men främst en bit söderut från planområdet. Även större hackspett har tidigare noterats inom området men ingen tydlig häckningsplats har noterats.

7.3 Naturvårdsarter

Blåsippa förekommer bitvis i den nordvästra delen men den är allmän även i närområdet och en planerad exploatering bedöms inte påverka den lokala populationen mer än ringa. Stora delar av intilliggande markområden hyser goda förutsättningar för såväl hålhäckande som markhäckande fåglar eller med andra bon. I och med Kinda kommuns skötsel av områdena är det inga skogsytor som är föremål för kalavverkning utan områdena har som mål att utvecklas vad gäller naturvärden, kulturvärden och rekreation vilket gör att omgivningarna kommer alltmer att utveckla lämpliga nyckelelement såsom äldre träd, hålträd och ökad andel stående och liggande död ved.

7.4 Värdeelement

De värdeelement som förekommer är enstaka aspar som har håligheter, en del död lövved, enstaka äldre hassel allt i det västra lövbeståndet. Diket som i förarbetet ansågs vara möjlig miljö för grod- och kräldjur har omvärderats till att i nuvarande skick inte hysa några lämpliga miljöer. Ytvatten och dagvatten i området bör lämpligen användas för att återskapa en meandrande bäck med mindre vattensamlingar.

7.4 Invasiva arter

Inom området förekommer parkslide och kanadensiskt gullris. Dessa finns markerade på karta 2. Det är främst parkslide som kan medföra vissa restriktioner då de växer i diket som kan bli föremål för schaktning eller annan markpåverkan vilket skulle kunna riskera spridning till omgivande marker inklusive angränsande tomtmark.

8 Kommentar rörande påverkan på omgivande markområden

De omgivande markerna anses inte påverkas negativt av planerad exploatering enligt föreslagen detaljplan. Yta för spontanidrott i rinken samt motionsområde med elljusspår mm ligger utanför detaljplaneområde. Frågan om etablering av bostäder med mera på åkermark hanteras inte i denna undersökning utan måste beaktas i det fortsatta arbetet. De kan inte anses hysa några naturvärden utan hyser andra värden.

9 Översiktlig indelning av naturtyper

Karta 2 visar på en grov indelning i naturtyper.

10 Områden med element som kan behöva hänsyn

På karta 2 markeras områden inom planerat planområde där det anses behövas hänsyn eller ytterligare undersökning.

Bilaga 1: Karta över området med naturtyper, hänsynsområden och invasiva arter

Naturtypsindelning med mörkt grönt för de lövdominerade skogsområdena som innehåller en del ädellövträd främst av ek. De gula ytorna är åkermark som är i bruk. Den ljusare gröna färgen visar ett gräsmarksområde som klipps. Den högra röda markerade ytan är område med parkslide och den vänstra är yta med kanadensiskt gullris.

Fotografier över planområdet. Åkermarken med det dike som idag hyser en gles trädrad ses på de båda övre bilderna. Nere till höger åkern upp mot skogsbrynet i västra delen av planområdet. Bild nere till vänster det täta lövskogsbeståndet med asp, hassel och inslag av ek, klibbal och björk.